पदवहालीको १०० दिनको क्रियाकलाप र उपलव्धीहरु

श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्री मा. शरत सिंह भण्डारी

मिति २०८१ असार ३१ देखी कार्तिक ६ गते सम्म

१०० दिनको महत्वपूर्ण कार्यहरु

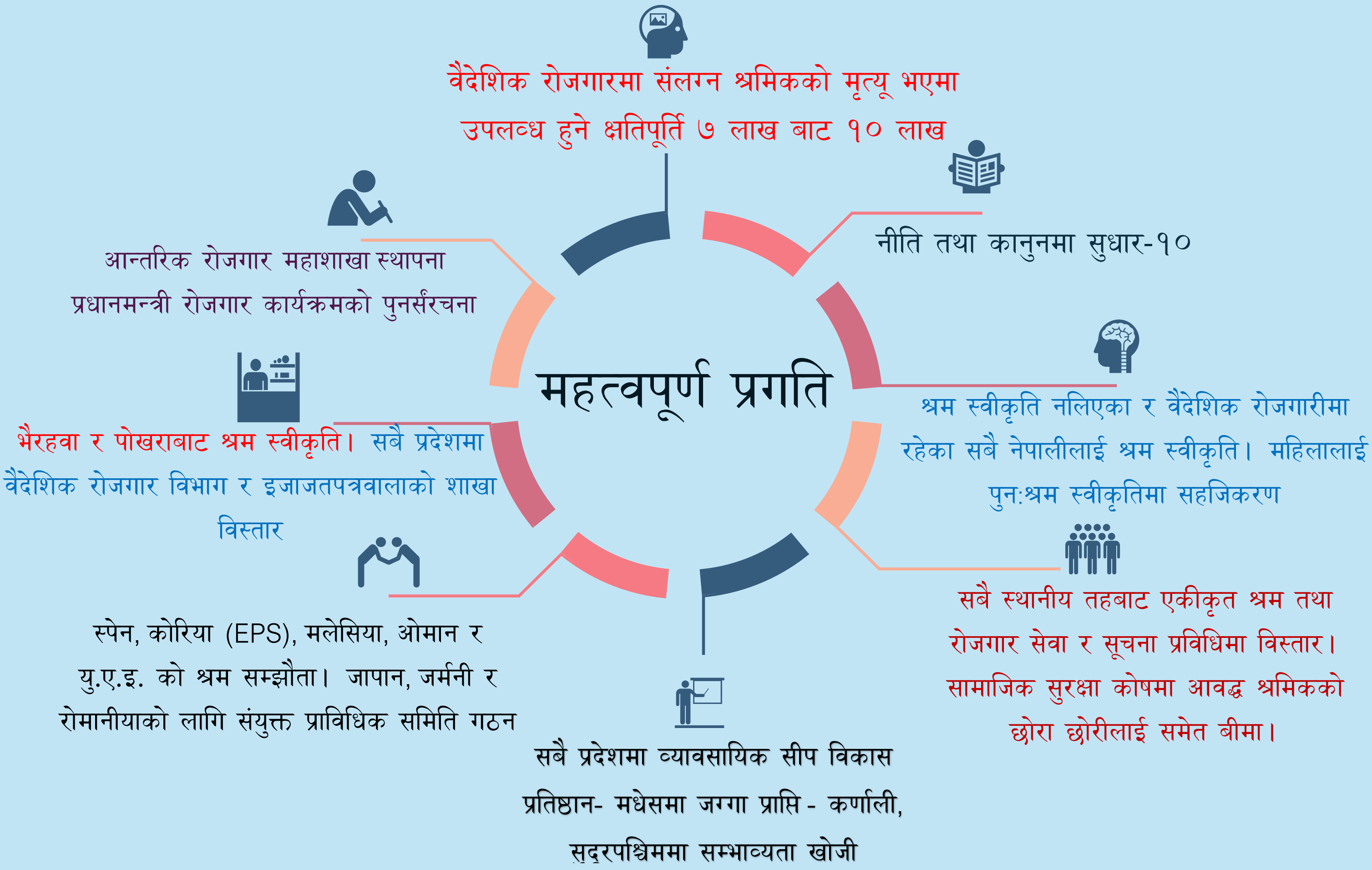

क्रियाकलापहरु

- विज्ञ समितिबाट **श्रम आप्रवासन नीति**को अन्तिम मस्यौदा प्राप्ती र विभिन्न सरोकारवाला संस्था तथा नागरिकबाट प्राप्त सुझावको अध्ययन भइरहेको।
- **आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन दशक** सञ्चालनको तयारी ।
- **सामाजिक सुरक्षा कोषको पुनर्संरचना** र कोषबाट प्रवाह हुने सेवा सुविधामा सुधार गर्न पूर्व सचिव श्री केवलप्रसाद भण्डारीको संयोजकत्वमा कार्यदलले छलफल गर्दै ।
- **वैदेशिक रोजगार बोर्डको भूमिका र संरचनामा सुधार** लगायत आप्रवासनका सबै चरणमा कल्याणकारी कार्यका सम्बन्धमा सुझाव दिन पूर्व सचिव प्रताप पाठकको संयोजकत्वमा कार्यदल गठन भइ प्रतिवेदन तयार हुदै गरेको ।
- श्रमिकको **स्वास्थ्य परिक्षण तथा प्रभावकारी सेवा प्रवाह**मा सुधारका सम्बन्धमा अध्ययन कार्यदल गठन, प्रतिवेदन प्राप्तिको चरणमा।

- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका श्रमिकको सामाजिक र आर्थिक पुनर्स्थापनाका लागि व्यवहारिक र कानुनी प्रावधानहरुको अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्ती।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको पुनर्संरचना सहितको निर्देशिका तयार ।
- नेपाली श्रमिकको हक हितका लागि श्रम सम्झौतामा राख्नु पर्ने विषयका सम्बन्धमा वृहत छलफल र रणनीतिक सुझाव प्राप्ती भइ समझदारीपत्रको खाका तयार भएको।
- सोहौं योजनाका लक्ष्य प्राप्तिका रणनीतिक योजना र प्रदेश र स्थानीय तहसंग छलफलको तयारी।
- श्रम स्वीकृति नभएका वा श्रम स्वीकृति नविकरण नभएका नेपाली नागरिकहरुलाई श्रम स्वीकृति दिने नीतिगत निर्णय। महिला श्रमिकको पुन:श्रम स्वीकृतिमा सहजिकरण।
- संयुक्त अरब इमिरेट्ससंग घरेलु कामदार सम्बन्धी नमूना आयोजना सञ्चालन गर्न तथा ओमानसंगको द्विपक्षीय समझदारी पत्रको अन्तिम मस्यौदा तयार भएको ।
- स्पेनसंगको श्रम समझदारी पत्रलाई अन्तिम रुप दिइएको।
- रोमानीया, जर्मनी र जापानसंग संयुक्त प्राविधिक कार्यदलबाट प्रोटोकल डकुमेन्ट तयार हुदै।
- वैदेशिक रोजगारीको क्रममा वा नेपाल फर्किएको एक वर्ष सम्म मृत्यू भएमा दशलाख क्षतिपूर्ति दिने गरी नियमावली संशोधन भएको ।

नीतिगत र कानुनी सुधार

- श्रम स्वीकृति नभएका नेपाली श्रमिकको श्रम स्वीकृति र महिला श्रमिकको पुन:श्रम स्वीकृतिमा सहजिकरण गर्न नीतिगत निर्णय
- स्थानीय तहबाट तालिम सञ्चालन हुनका लागि युवा रोजगारीको लागि रुपान्तरण पहल आयोजना (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०८१
- अभिमूखिकरण तालिममा देखा परेका समस्याहरुलाई न्यूनिकरण गर्न अभिमूखिकरण तालिम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६ मा संशोधन
- एक सय जना कामदार नपठाउने इजाजतपत्रवालाहरुको अन्तिम पटकका लागि इजाजतपत्र नविकरण ।
- स्थानीय तहबाट महिलालाई श्रम बजारमा पहूँच बढाउन महिला लक्षित क्लव सञ्चालन गर्ने मापदण्ड २०८१
- वैदेशिक रोजगार (छैटौं संशोधन) नियमावली मिति २०८१/०६/१८ मा मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत ।
- वेदेशिक रोजगारमा जाने श्रमिकहरुका लागि निशुल्क तालिम सञ्चालन गर्ने संस्थाको लागि आवश्यक न्यूनतम मापदण्ड (पहिलो संशोधन), २०८०

- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा पुनर्संरचना तथा आगामी कार्यदिशा सम्बन्धी नयाँ निर्देशिका तयार
- कार्यस्थलमा आधारित तालिम सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिकाको मस्यौदा तयार

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन

- आन्तरिक रोजगार महाशाखाको स्थापनाको तयारी।
- न्यूनतम रोजगारीका लागि सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिको लागि ६२,२५९ जनाको कार्यस्थल सामूहिक बीमा गरिएको।
- सूचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई कार्यस्थलमा आधारित ज्याला सहितको सीपमूलक तालिम सञ्चालनका लागि कार्यविधि संशोधन गरी स्थानीय तहलाई पठाइएको।
- महिला लक्षित तयारी क्लव सञ्चालनका लागि स्थानीय तहलाई मापदण्ड तयार गरी क्लव सञ्चालनको स्थानीय तहलाई पत्राचार गरिएको।
- विभिन्न विपद्हरुमा तत्काल राहत उपलव्ध गराउने गरी स्थानीय तहले कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित आयोजना व्यवस्थापनमा कामका लागि पारिश्रमिक आयोजना सञ्चालन गर्न सकिने गरी कार्यविधिमा संशोधन गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था र कार्यक्रममा सुधारका लागि कोशी, मधेस, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा वार्षिक समीक्षा गरिएको।
- आगामी १० वर्षलाई आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन दशकको रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक रणनीति तयार भइरहेको।

आ.व. २०८०/०८१ मा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

५०,८४,२१४
रोजगार दिन

६४,७३३
जना लाभग्राही

७९
औषत रोजगारी दिन

११,६१५
सामूदायिक पूर्वाधार

वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन

- वेदेशिक रोजगार सम्बन्धी सूचना तथा परामर्शका लागि ४४ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेको आप्रवासी श्रोत केन्द्रलाई ७७ वटै जिल्लामा विस्तारका लागि ४८ जिल्लामा श्रोत केन्द्र स्थापना भइ सकेको र ११ जिल्लामा कर्मचारी छनौटको कार्य हुदै गरेको । अन्य जिल्लामा स्थापनाको लागि गृहकार्य भइ रहेको।
- गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल भैरहवा र पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडानमा सहजिकरण गर्न भैरहवा र पोखराबाट श्रम स्वीकृतिको व्यवस्था मिलाइएको।
- वैदेशिक रोजगार विभागलाई सातै प्रदेशमा विस्तार। इजाजतपत्रवाला संस्थालाई समेत प्रदेशमा शाखा विस्तारमा सहजिकरण।
- दक्षिण कोरिया (EPS) को श्रम सम्झौताको पुनरावलोकनका लागि संयुक्त कार्यदलले अन्तिम रुप दिदै। मलेसिया र स्पेनसँगको श्रम सम्झौतालाई अन्तिम रुप दिइ परराष्ट्र मन्त्रालय मार्फत सम्बन्धित सरकारलाई पठाइएको ।

- यु.ए.इ. संग घरेलु कामदार व्यवस्थापनका लागि नमूना आयोजना सञ्चालन गर्ने सम्बन्धी द्विपक्षीय श्रम समझदारीको अन्तिम मस्यौदा तयार ।
- ओमानसंगको द्विपक्षीय श्रम सम्झौताका लागि उच्चस्तरीय छलफल भइ प्रारम्भिक मस्यौदा ओमान पठाइएको । ओमानको कानुनी प्रक्रिया पुरा भइ नेपाल प्राप्त भए पश्चात मन्त्रिपरिषद्मा पठाइने।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकलाई कर्जा उपलव्ध गराउने सम्बन्धमा कार्यविधिको अन्तिम मस्यौदा तयार भएको ।
- सोहौं योजनाको लक्ष्य प्राप्तिका लागि वैदेशिक रोजगार लक्षित उद्देश्य प्राप्तिको लागि कार्ययोजना तयार।
- वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारलाई आप्रवासी श्रोत केन्द्र र रोजगार सेवा केन्द्रको सहकार्यमा प्रविधिमा आधारित वैदेशिक रोजगार अभिमूखिकरण तालिम सञ्चालनको लागि तयारी भएको।

१७२,७४२	रु. १२,९१,७२,९००	३५१	७९९
श्रम स्वीकृति	क्षतिपूर्ति भराइएको	विशेष अनुगमन	संस्थाको इजाजत नविकरण

१५०,३५०

२२,३९२

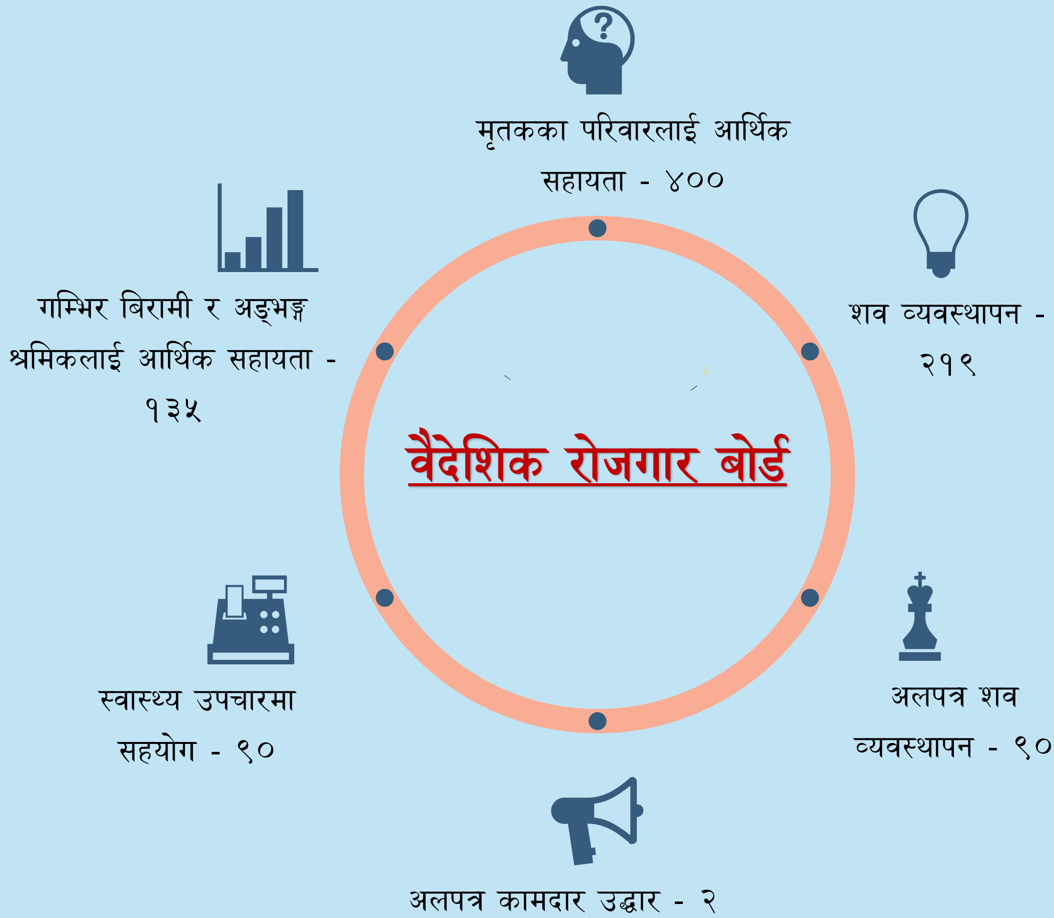

श्रम सम्बन्ध र व्यावसायजन्य सुरक्षा

९८६

बालश्रम निरिक्षण

७००

श्रम अडिट प्रतिवेदन

११०३

प्रतिष्ठान निरिक्षण

४६३

विदेशी नागरीकलाई श्रम स्वीकृति

व्यावसायिक सीप विकास तालिम

- ❖ मधेस प्रदेशमा वहुउद्देश्यीय व्यावसायिक सीप प्रशिक्षण प्रतिष्ठानको निर्माणका लागि जग्गा प्राप्तिका सम्बन्धमा निर्णयार्थ भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागमा सक्कलै फाइल पेश भएको।
- ❖ कार्यस्थलमा आधारित व्यावसायिक तालिम सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिकाको अन्तिम मस्यौदामा छलफल भइरहेको।

<u>व्यावसायिक तालिमका लागि प्रशिक्षार्थी छनौट हुदै</u>

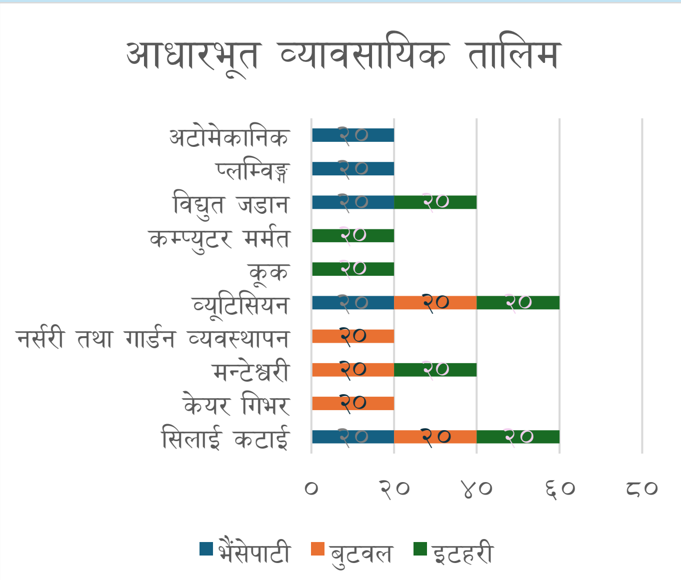

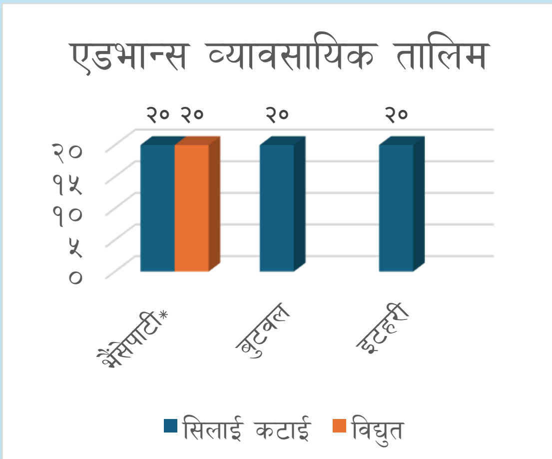

* भैंसेपाटीमा एडभान्स तालिम सञ्चालन भइरहेको।

EPS को लागि १३०६ जनाको पूर्व प्रस्थान अभिमूखिकरण तालिम सम्पन्न

योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा

- सामाजिक सुरक्षा कोषमा रोजगारदाता सूचिकरणको लक्ष्य ३०० भएकोमा ४६६ रोजगारदाता सूचिकरण भएका।
- १ लाख ५० हजार व्यक्तिलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गर्ने लक्ष्यमा १ लाख ९८ हजार ५६३ जना सूचिकरण भएका ।
- श्रमिक बीमा योजनालाई श्रमिकको १८ वर्ष नपुगेका छोरा छोरी समेतमा विस्तार।

गत आ.व. २०८०/०८१ मा सामाजिक सुरक्षा कोष

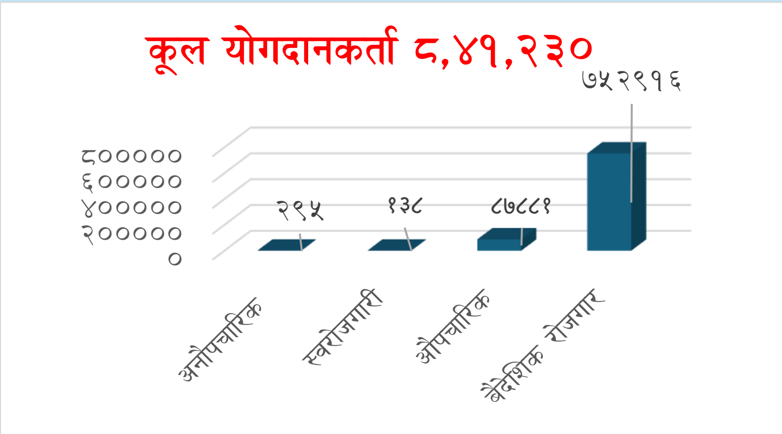

११६५

नयाँ औपचारिक क्षेत्र रोजगारदाता

कूल योगदान रकम रु. १९ अर्ब ७७ करोड ९० लाख

दावी भुक्तानी २,३४,३८८ वटा

दावी भुक्तानी रकम रु. ४ अर्ब ७३ करोड ७१ लाख

सुशासन प्रवर्द्धन तथा श्रम कुटनीति

- ❖ स्थानीय तहबाट एकीकृत श्रम तथा रोजगार सेवा प्रवाहका विभिन्न सरोकारवाला तथा विकास साझेदारसंग छलफल भएको।
- ❖ मन्त्रालय मातहत सञ्चालन भएका सूचना प्रणालीहरुलाई स्थानीय तह सम्म विस्तार गर्न कार्यदल गठन गरिएको।
- ❖ नेपाल जापान रोजगार सम्मेलनमा सहभागिता जनाइएको। भ्रमणका क्रममा जापानको समकक्षी तथा विभिन्न उच्चपदस्थ नेतृत्वसंग छलफल भएको। जापानलाई नेपालको प्रमुख रोजगारीको गन्तव्यको रुपमा विकास गर्न पहल भएको।
- ❖ Global Compact for Migration को National Strategic Implementation Framework स्वीकृत भएको।
- ❖ मन्त्रालयको सचिवको अध्यक्षतामा National Forum for Migration and Development गठन।
- ❖ FEMIS को स्तरोन्नतीको लागि कार्यशर्त तयार हुदै गरेको ।
- ❖ स्थानीय तहमा एकीकृत सूचना प्रवाहको लागि आइ.टि. कार्यदलले विस्तृत अध्ययन गर्दै।

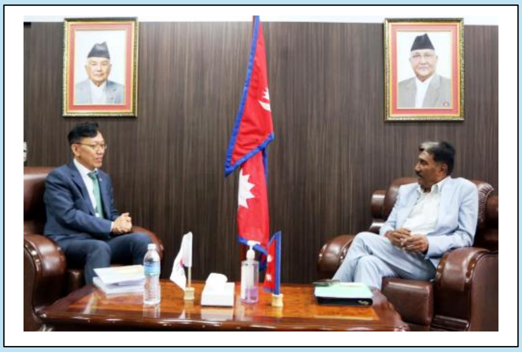

भावी कार्यदिशा

- ❖ आन्तरिक रोजगारलाई व्यवस्थापन गर्न छुट्टै महाशाखाको स्थापना
- ❖ आन्तरिक रोजगार प्रवर्द्धन दशकको अभियान सञ्चालन
- ❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको पुनर्संरचना
- ❖ सोहौं योजना कार्यान्वयनको लागि रणनीतिक रुपान्तरणकारी योजनाको तर्जूमा र कार्यान्वयन
- ❖ सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य
- ❖ प्रभावकारी अन्तरमन्त्रालय समन्वय र सहकार्य
- ❖ स्थानीय तहबाटै नागरिकलाई सबै श्रम तथा रोजगार सेवा प्रवाह
- ❖ वैदेशिक रोजगार बोर्डको पुनर्संरचना र प्रभावकारी सेवा प्रवाह
- ❖ वैदेशिक रोजगारलाई मर्यादित, सुरक्षित र व्यवस्थित गर्न श्रम सम्झौताको पुनरावलोकन, विस्तार र नियमित संयुक्त प्राविधिक समितिको बैठक
- ❖ वैदेशिक रोजगार सम्बद्ध ऐन र कानुनहरुमा पुनरावलोकन
- ❖ वैदेशिक रोजगारको क्रममा समस्यामा परेकाहरुको समयमै राहत उद्धारका लागि प्रभावकारी सन्यन्त्रको निर्माण
- ❖ वैदेशिक रोजगार बोर्डमा Revolving Fund र उद्धार कोषको स्थापना
- ❖ सामाजिक सुरक्षा कोषको लगानीको क्षेत्र र समग्र दायरा विस्तार
- ❖ श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियानको पुनरावलोकन गरी प्रभावकारी तवरले अभियान सञ्चालन
- ❖ वेदेशिक रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्तरोन्तती
- ❖ एकीकृत श्रम बजार व्यवस्थापन प्रणाली निर्माणको प्रारम्भिक कार्य